

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО
Інститут екранних мистецтв / Факультет театрального мистецтва

Кафедра гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

 Олена.Александрова
(підпис)

«31» серпня 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР
МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий)
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Спеціальності В1 – Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво____
В 6 – Перформативні мистецтва____
(шифр та назва)
(шифр та назва)

ОНП/ОТП В1 – Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво____
В 6 – Перформативні мистецтва

(назва ОПП)

Київ-2026

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Харктеристика навчальної дисципліни	Вибіркова			
Курс	1 А		1 А	
Семестр	1-й		1-й	
Кількість кредитів				
Загальний обсяг годин	90		90	
	лекційні			
	14		4	
	семінарські			
	10		2	
	Семостійна робота			
	66		84	
Вид підсумкового контролю	іспит		іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є аналіз мистецтвознавчих орієнтирів в контексті міждисциплінарного підходу, який є одним із засадничих у сучасній гуманістиці і реалізується у форматі взаємодії мистецтвознавства з філософією, естетикою, культурологією, етикою, психологією, що сприятиме цілісному осмисленню культуротворчих процесів сьогодення. Завданням навчальної дисципліни також передбачено акцентуацію на потенціалі теоретико-практичного паритету та біографічному методі.

Предмет навчальної дисципліни:

– дослідницькі інтенції мистецтвознавчого дискурсу

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН1

РН2

Знати:

- про органічність входження мистецтвознавства у гуманітарний простір сьогодення;
- про міждисциплінарний контекст сучасного мистецтвознавства;
- про потенціал теоретико-практичного паритету у царині мистецтвознавства;

- про кооптацію у площину мистецтвознавства потенціалу біографічного методу;
- про визначні авторські мистецтвознавчі студії, що вплинули на поступ європейської гуманістики

Вміти:

- дослідити специфіку функціонування мистецтвознавства у сучасному гуманітарному просторі;
- обґрунтувати входження мистецтвознавства у гуманітарний контекст;
- охарактеризувати сутнісні ознаки теоретико-практичного паритету у просторі мистецтвознавства ;
- застосовувати біографічний метод у власних наукових розвідках ;
- проаналізувати авторські мистецтвознавчі студії, що дістали резонансу у просторі європейського гуманітарного знання

Досвід визначається:

- розумінням місця мистецтвознавства у структурі сучасної гуманістики;
- здатністю аналізувати та інтерпретувати лекційний матеріал ;
- вмінням працювати з бібліографією;
- здатністю концептуалізувати відпрацьований матеріал;
- вмінням репрезентувати матеріал курсу у форматі наукової статті, у дискусіях на семінарських заняттях, виступах на круглих столах, наукових конференціях та ін.;
- спроможністю кооптувати знання, набуті у процесі вивчення дисципліни «Концептуальний простір мистецтвознавчих досліджень» у площину проблеми, що є предметом дисертаційної роботи

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	В тому числі.				В тому числі			
	усього	Лек.	сем	С.р.	Усь го	лек	сем	С.р
	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	16	2	2	6		2		
				6				
2. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	14	2		6				
				6				
3. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	14	2		6				
				6				
4. Мистецтвознавчі студії Е. Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу.	14	2	2	8				
5. «Іконологічний метод» Е. Панофські: досвід «відкритої інтерпретації»	14	2	2	6				
6. Релятивістська методологія Н. Бурріо у просторі сучасних мистецьких практик	14	2	2	6				
7. Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства	14	2	2	10		2	2	
	90	14	10	66	6	4	2	84

4. Програма навчальної дисципліни

1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання

Міждисциплінарний підхід як ознака «гуманітарного сьогодення». Мистецтвознавство у контексті «теоретичного перехрестя» гуманітарних наук. Реалізація теоретико-практичного паритету в мистецтвознавчих дослідженнях. Потенціал біографічного методу на теренах мистецтвознавства.

Основні поняття, ключові слова: мистецтвознавство, дискурс, гуманістика, проблемне поле, теоретико-практичний паритет, біографічний метод

Рекомендована література

1. Ареф'єва А.Ю. Постадеквація сценічного синтезу в творчості українських художників ХХ століття// *Культура в контексті практичних форм буття людини: колективна монографія.* – Ніжин, 2022. – С. 353 – 366.
2. Кохан Т.Г. Кінематограф у контексті культурного простору ХХ століття: монографія – К.: 2017.
3. Корнієнко Н.М. *Лесь Курбас і новий український театр: від «модернізму» до «фантастичного реалізму»*// *Український театр ХХ століття.* – К.; 2003. – С. 101- 167.
4. Мусієнко О.С. Теоретичні концепти кіно в естетиці Жіля Дельоза. Образ рух і образ час // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого.* – Випуск 31. – К.: 2022.
5. Оніщенко О.І. *Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія.* – К., 2001.
6. Станіславська К.І. *Мистецько-видовищні форми сучасної культури: – монографія.* - К.: 2012.

2. Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

Філософія мистецтва» Ф.В.Шеллінга і «Філософія мистецтва» І.Тена та їх засадні положення. Трансформація філософських ідей у простір мистецтвознавчої проблематики. Біографічний метод у філософському дискурсі.

Основні поняття, ключові слова: філософія, мистецтво
концептуальний простір

Рекомендована література

1. Бровко М.М. *Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри: монографія.* - К.: 2008.
2. Менжулін В.І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. – К.: 2010.
3. Оніщенко О.І. Інтуїтивізм Анрі Бергсона як каталізатор інтерпретаційних процесів // *Українські культурологічні студії.* – Випуск 1 (6). – К.: 2020.
4. Федоренко М.О. *Модерн і його різновиди* // *Культура в контексті практичних форм буття людини: колективна монографія.* – Ніжин: 2022. – С.237 – 244.

3. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

Естетика як метатеорія мистецтва і художньої творчості. Принцип теоретико-практичного паритету і його реалізація в мистецтвознавчих розвідках. «Біографічний метод» Ш.О.Сен-Бьова в естетико-мистецтвознавчому дискурсі.

Основні поняття, ключові слова: естетика, мистецтвознавство, метатеорія, естетико-мистецтвознавчий дискурс

Рекомендована література

1. Бергсон А. Сміх (Нарис про значення комічного). – К.: 1994.
2. Вернудіна І.В. Естетико-психологічний дискурс в Україні на межі XIX-XX ст.: монографія – К.: 2011.
3. Оніщенко О.І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека // Культурологічна думка: збірн. наук. праць. - № 21. – К.: 2022. – С. 34 – 41.
4. Оніщенко О.І. Самоаналіз митця як теоретична проблема: досвід персоніфікації // Мистецтвознавство України. – Випуск 5. – К.: 2005.
5. Оніщенко О.І. Художня творчість: проект некласичної естетики: монографія. – К., 2001.

4. Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

Феномен «моральних провокацій» у художній творчості. Праця Ж.Марітена «Відповідальність митця» і її міждисциплінарний потенціал. «Професійна етика митця» у царині етико-мистецтвознавчої проблематики

Основні поняття, ключові слова: етика, мистецтвознавство, моральні провокації, відповідальність митця, професійна етика митця

Рекомендована література

1. Малахов В.А. Етика: курс лекцій. – К.: 1996.
2. Левицька О.І. Професійна етика/О.Левицька// Філософський енциклопедичний словник: довідкове видання. К., 2002. – С.531.

3. Оніщенко О.І. Етичний параметр художньої творчості // *Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія.* – К., С.54-63.
4. Оніщенко О.І. Засади сегменти художньої творчості // *Історія та теорія художньої творчості: навч. посібник.* – К., 2023. С.43-55.
5. Оніщенко О.І. Листування як сповідь: моральнішні шукання Ф.Кафки // *Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія.* -- К.: 2017.

5. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

«Понятійні паралелі» на теренах психології та мистецтвознавства. Психологічний вимір проблеми «митець – творчий процес». Потенціал «позитивної» і «негативної» психології у мистецтвознавчих дослідженнях

Основні поняття, ключові слова: психологія мистецтвознавство, понятійні паралелі, позитивна психологія, «негативна психологія»

Рекомендована література

1. Балеї С. З психології творчості Шевченка // Балеї С. Твори: В 5 т. – Львів-Одеса: 2002, т.1.
2. Левчук Л.Т. Психоданаліз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник. - К.: 2002.
3. Оніщенко О.І. Авторська інтерпретація концепції «виродження»: проєкт «анти-Нордау» // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць.* - Випуск 33. – К.: 2023. – С.152 – 160.
4. Павличко С.Д. Психоданалітичний дискурс як компонент української модерності // Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі (2-ге вид.): монографія – К., 1999.
5. Роменець В.А. Творчий процес // Роменець В.А. Психологія творчості: монографія. – К., 2001.
6. Франко І. Із секретів поетичної творчості // *Зібр. Тв.: В 50 т.* – К., 1981. – Т.31.

6. Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

«Зони концептуального перехрестя» мистецтвознавства і культурології. Поняття «транскультурне» у просторі мистецтвознавчої проблематики. Активізація теоретико-практичного паритету та біографічного методу у царині мистецтвознавства.

Основні поняття, ключові слова: культурологія, мистецтвознавство, концептуальне перехрестя, транскультурне

Рекомендована література

1. Мазепа В.І. *Культуроцентризм світогляду Івана Франка: монографія.* - К.: 2004.
2. Оніщенко О.І. Проблема художньої творчості у дослідницькому просторі сучасної культурології // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць.* - Випуск 31. - К.: 2022. - С.126 –133.
3. Оніщенко О.І. *Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія.* -- К.: 2017.
4. Поліщук О.П. *Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія.* - К., 2007
5. Холодинська С.М. *Михайль Семенко: культуротворчі пошуки на теренах українського футуризму: монографія.* - К.:2018.

7. Мистецтвознавчі студії Е.Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу.

Міждисциплінарна спрямованість мистецтвознавчих досліджень Е.Гомбріха. Проблема психології сприйняття у розвідках дослідника. «Історія мистецтва» як наукових тріумф Е.Гомбріха. Філософсько-естетичне і етико-психологічне підґрунтя теоретичних розвідок Е.Гомбріха. Актуальність ідей Е.Гомбріха у метамодерністському дискурсі.

Основні поняття, ключові слова: психологія сприйняття, етико-психологічний паритет, історичний аспект, метамодернізм

Рекомендована література

1. Гомбріх Е. *Оповідь про мистецтво.* К, 2024. – 664 с.
2. Оніщенко О.І. *Метамодернізм: теоретична реальність чи «Фігура Філософії»* // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць.* - Випуск 27-28. - К.: 2021. - С.137 – 144.
3. Оніщенко О.І. *«Постіронія як структурний елемент комічного: метамодерністська модель* // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць.* - Випуск 32. - К.: 2023. - С.146 – 153.
4. Оніщенко О.І. *Від «пост» до «мета»модернізму: процес культуротворчих пошуків* // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць.* - Випуск 29. - К.: 2021. - С.60 – 66.

5. Оніщенко О.І. «Афект – афективний поворот»: заключний етап трансформації «постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм» // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. – Випуск 34. – К.: 2024. – С.208 – 214.

6. Петрова І.В. Метамодернізм як теоретичний дискурс та культурно-мистецька практика // Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики: колективна монографія. – К.: 2021. – С.46 – 72.

8. «Іконологічний метод» Е.Пановського: досвід «відкритої інтерпретації»

«Досліди з іконології» як теоретичний фундамент іконологічного методу. Міждисциплінарне підґрунтя «іконо-логічного методу»: «за» і «проти». Вплив теоретичних ідей Е.Пановського на концептуальні орієнтири П.Бурдіє.

Основні поняття, ключові слова: міждисциплінарне підґрунтя, іконологічний метод, культурологічний контекст

Рекомендована література

1. Оніщенко О.І. Іконологічний метод Е.Пановського: досвід комплексного аналізу // Оніщенко О.І. Художня творчість: проект неklasичної естетики: монографія. – К., 2001. С.31-41.

2. Петрова О. «Комедія» Данте Аліґ'єрі. Мистецький коментар XIV – XX століть. К., 2009.

3. Петрова О. Третє Око. Мистецькі студії. 2015 // Петрова О. Третє Око: Мистецькі студії: моног.зб.ст. – К, 2015.

4. Свідзинський А. Синерґетична концепція культури. Луцьк, 2008, 696 с.

9. Релятивістська методологія Н.Бурдіє у просторі сучасних мистецьких практик

Міждисциплінарна спрямованість поглядів Н.Бурдіє. Засадні принципи праці «Естетика взаємовідносин» і їх розвиток у дослідженні «Форми життя. Сучасне мистецтво та винахід себе». Теоретико-практичний паритет як домінанта орієнтирів Н.Бурдіє.

Основні поняття, ключові слова: теоретико-практичний паритет, художні практики, метод

Рекомендована література

1. Сирбу Г. Творчі тандеми у художній культурі другої половини XX- початку

XXI століть крізь реляційну методологію Ніколя Бурріо. Науковий журнал «Fine Art and Culture Studies» (Волинський національний університет імені Лесі Українки), випуск № 5, розділ «Культурологія», 2024, с.198-208.

2. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: – монографія. - К.: 2012.

3.Тормахова А. Медіа-технології та science-art у контексті сучасних мистецьких практик //Українські культурологічні студії. – Випуск 1(6), 2020. – С. 98 – 101.

4.Тормахова А. Перформатизм Рауля Ешельмана: концептуалізація соціокультурних практик// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2014. – № 4. – С.33-42.

5. Чібалашвілі А. Моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики XX століття //Культурологічна думка: щорічник наук. праць. - №5. – 2012. – С. 42 – 48.

10.Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства

Мистецтвознавство України у контексті європейської гуманістики. Домінування міждисциплінарного підходу в українському мистецтвознавчому дискурсі. Потенціал «біографічного методу» в працях українських мистецтвознавців.

Основні поняття, ключові слова: європейський контекст, міждисциплінарність,біографічний метод

Рекомендована література

1.Горбачов Д. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія/ Д.Горбачов. – К., 2005. – 384 с.

2.Миленка Г. Культуротворчий потенціал теоретичної спадщини Г.Е.Лессінга: монографія. – К., 2013. – 312 с.

3.Оніщенко О. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О.Уайльд, Т.Манн, А.Франс, І.Франко, С.Цвейг): монографія. – К.: 2011.

4.Оніщенко О. «Тандем» як активізатор культуротворення: досвід французької гуманістики другої половини XIX століття//Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 30. – К.: 2022. – С.64 –70.5

5. Станіславська К. Аудіовізуальний контрапункт: спроба класифікації//Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 30. – К.: 2022. – С.47 –54.

Тематика семінарських занять:

1. Специфіка теоретичних орієнтирів сучасного мистецтвознавства	2 год.
2. Розвідка Е.Гомбріха « Оповідь про мистецтво» та її місце у сучасному гуманітарному просторі	2 год
3. «Іконологічний метод» Е.Панофські: потенціал теоретико-практичного паритету	2 год
4. Міждисциплінарна концепція Н.Бурріо у форматі діалогу: зацікавлений глядач – твор мистецтва	2 год
5. Українське мистецтвознавство у контексті метамодерністського	2 год

5 Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, піхзнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання самостійної роботи:

тема	Завдання	Форма подання	Макс. Кільк.балів
1	Праці Ф.Ніцше «Народження трагедії з духу музики» та «Людське, занадто людське» і їх кооптація у площину мистецтвознавства	Усна доповідь	10
2	Міждисциплінарне підґрунтя праці Е.Гомбріха і Е.Кріса «Принципи карикатури».		8
3	Художня інтерпретація засадних принципів «іконологічного методу» Е.Панофські у романі Є.Прудом «Заповіт Тіціана».		15
4	Кураторські проекти Н.Бурріо у царині сучасного мистецтва		15
5	Дослідницьке поле сучасного українського мистецтвознавства та його специфіка (на прикладі музикознавчих, театрознавчих та кінознавчих розвідок)		15

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Аспірант демонструє широку обізнаність з матеріалом, глибоке занурення у матеріал, презентуючи свою думку. 2. Демонструє авторську позицію у процесі реалізації завдань: кооптує свої думки у широкий гуманітарний контекст	8-9
1. Аспірант є персонально мотивованим і транспонує досвід, набутий у процесі освіти, у реалізацію поставлених завдань 2. Широка обізнаність з проблемою підсилюється творчим підходом	5-7

1. Недостатня обізнаність з матеріалом, відсутність асоціативного мислення. 2. Формальне ставлення до завдання.	3-4
1. Поверховість у володінні матеріалом. 2. Відсутність творчої ініціативи.	0-2

8. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів пвпродовж семестру проводиться за допомогою: експрес-опитування, контрольних вправ, творчих завдань

Критерії оцінювання при поточному контролі

Критерії оцінювання	Кількість балів
<i>Присутність на лекційному, семінарському занятті</i>	1
<i>Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:</i>	
Всебічна репрезентація матеріалу; демонстрація широкої ерудиції; багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом, логіка та чіткість формулювань; занурення у концептуальний контекст	5
Недостатнє володіння матеріалом; обізнаність з проблемою, але наявність некоректних формулювань; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми; відсутність чіткості у володінні понятійним апаратом; відсутність уявлень про концептуальний контекст	3-4
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді відверто формалізовані і свідчать про незацікавлене ставлення до матеріалу; вкрай поверхнєве володіння понятійним апаратом; невміння концептуалізувати матеріал задля цілісної презентації завдання; відсутність знань, що дозволяють зануритися у концептуальний контекст; фактичне неволодіння допоміжною літературою	2
Практична відсутність знань; індивідуальне ставлення до поставлених завдань; серйозні помилки у процесі презентації матеріалу, неволодіння понятійним апаратом, відсутність уявлено про концептуальний контекст	0-1

Підсумковий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами поточної успішності з дисципліни «Видовищні форми в сучасній культурі».

Критерії оцінювання	Кількість балів
Залікова оцінка виставляється як сума балів, отриманих за: відвідування аудиторних занять (лекції, семінари), роботу на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи	максимально 100

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи								Сума балів
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	7
Відвідування семінарських занять		1		1	1		1	5
Робота на семінарському занятті	5			5	5	5	5	25
Самостійна робота		10		8	15	15	15	63
Загальна кількість балів								100

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Сутнісні ознаки сучасних гуманітарних тенденцій
2. Мистецтвознавство у контексті міждисциплінарного підходу
3. Потенціал теоретико-практичного паритету у мистецтвознавчих дослідженнях
4. «Біографічний метод» у полі сучасної гуманістики
5. «Філософія мистецтва» Ф.В.Шеллінга та її засадні положення
6. Вплив філософських ідей на мистецтвознавчу проблематику
7. Естетичний понятійний апарат і його кооптація у площину мистецтвознавства
8. Теоретико-практичний паритет в естетико-мистецтвознавчих дослідженнях
9. Розвідка Ж.Марітена «Відповідальність митця»: загальна характеристика
10. «Професійна етика» митця у контексті міждисциплінарного підходу
11. Проблемне поле психолого-мистецтвознавчих досліджень
12. Потенціал біографізму у розвідках психолого-мистецтвознавчого спрямування
13. Культурологічні орієнтири сучасного мистецтвознавства
14. Мистецтвознавчі дослідження у культурологічному полі сьогодення
15. Концептуальний простір Е.Гомбріха: загальна характеристика
16. Які ідеї Е.Гомбріха суголосні засадним принципам метамодернізму?
17. Охарактеризуйте основні положення «іконологічного методу» Е.Пановської.
18. Чому «іконологічний метод» спричинив дискусії у просторі мистецтвознавства?
19. Міждисциплінарне підґрунтя теоретичних розвідок Н.Бурріо
20. Проаналізуйте культурно-мистецький проект (за власним вибором)

21. Українське мистецтвознавство у контексті європейських гуманітарних тенденцій

22.Зробіть презентацію українських мистецтвознавчих студій (за власним вибором)

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно- варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно- продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

7. Рекомендована література

Тема 1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання

9. *Ареф'єва А.Ю. Постадекватія сценічного синтезу в творчості українських художників ХХ століття// Культура в контексті практичних форм буття людини: колективна монографія. – Ніжин, 2022. – С. 353 – 366.*

2.*Кохан Т.Г. Кінематограф у контексті культурного простору ХХ століття: монографія – К.: 2017.*

3. *Корнієнко Н.М. Лесь Курбас і новий український театр: від «модернізму» до «фантастичного реалізму»// Український театр ХХ століття. – К.; 2003. – С. 101- 167.*

4.*Мусієнко О.С. Теоретичні концепти кіно в естетиці Жіля Дельоза. Образ рух і образ час // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого. – Випуск 31. – К.: 2022.*

5. *Оніщенко О.І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія. – К., 2001.*

6.*Станіславська К.І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: – монографія. - К.: 2012.*

Тема 2. Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

1. *Бровко М.М. Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри: монографія. - К.: 2008.*

2.*Менжулін В.І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. – К.: 2010.*

3.*Оніщенко О.І. Інтуїтивізм Анрі Бергсона як каталізатор інтерпретаційних процесів // Українські культурологічні студії. – Випуск 1 (6). – К.: 2020.*

4.*Федоренко М.О. Модерн і його різновиди //Культура в контексті практичних форм буття людини: колективна монографія. – Ніжин: 2022. – С.237 – 244.*

Тема 3. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

1.*Бергсон А Сміх (Нарис про значення комічного). – К.: 1994.*

2.Вернудіна І.В. Естетико-психологічний дискурс в Україні на межі XIX-XX ст.: монографія – К.: 2011.

3. Оніщенко О.І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека //Культурологічна думка: збірн. наук. праць. - № 21. – К.: 2022. – С. 34 – 41.

4. Оніщенко О.І. Самоаналіз митця як теоретична проблема: досвід персоніфікації // Мистецтвознавство України. – Випуск 5. – К.: 2005.

5. Оніщенко О.І. Художня творчість: проект некласичної естетики: монографія. – К., 2001.

Тема 4. Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

1.Малахов В.А. Етика: курс лекцій. – К.: 1996.

2.Левицька О.І. Професійна етика/О.Левицька// Філософський енциклопедичний словник: довідкове видання. К., 2002. – С.531.

3.Оніщенко О.І.Етичний параметр художньої творчості// Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія. – К., С.54-63.

4. Оніщенко О.І. Зasadні сегменти художньої творчості// Історія та теорія художньої творчості: навч. посібник. – К., 2023. С.43-55.

5. Оніщенко О.І. Листування як сповідь: моральнісні шукання Ф.Кафки// Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини XIX – першої половини XX століття: монографія. – К.: 2017.

Тема 5. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

1.Балей С. З психології творчості Шевченка // Балей С. Твори: В 5 т. – Львів-Одеса: 2002, т.1.

2.Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник. - К.: 2002.

3.Оніщенко О.І. Авторська інтерпретація концепції «виродження»: проєкт «анти-Нордау» //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 33. – К.: 2023. – С.152 – 160.

4.Павличко С.Д. Психоаналітичний дискурс як компонент української модерності// Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі (2-ге вид.): монографія – К., 1999.

5.Роменець В.А.Творчий процес// Роменець В.А. Психологія творчості:монографія. – К., 2001.

6. Франко І. Із секретів поетичної творчості// Збір. Тв.: В 50 т. – К., 1981. – Т.31.

Тема 6. Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

1. Мазепа В.І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка: монографія. – К.: 2004.
2. Оніщенко О.І. Проблема художньої творчості у дослідницькому просторі сучасної культурології //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 31. – К.: 2022. – С.126 –133.
3. Оніщенко О.І. Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія. – К.: 2017.
4. Поліщук О.П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія. – К., 2007
5. Холодинська С.М. Михайль Семенко: культуротворчі пошуки на теренах українського футуризму: монографія. – К.:2018.

Тема 7. Мистецтвознавчі студії Е.Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу

1. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. К, 2024. – 664 с.
2. Оніщенко О.І. Метамодернізм: теоретична реальність чи «Фігура Філософії» //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 27-28. – К.: 2021. – С.137 – 144.
3. Оніщенко О.І. «Постіронія як структурний елемент комічного: метамодерністська модель //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 32. – К.: 2023. – С.146 – 153.
4. Оніщенко О.І. Від «пост» до «мета»модернізму: процес культуротворчих пошуків //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 29. – К.: 2021. – С.60 – 66.
5. Оніщенко О.І. «Афект – афективний поворот»: заключний етап трансформації «постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм» //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 34. – К.: 2024. – С.208 – 214.
6. Петрова І.В. Метамодернізм як теоретичний дискурс та культурно-мистецька практика // Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики: колективна монографія. – К.: 2021. – С.46 – 72.

Тема 8. «Іконологічний метод» Е.Панофські: досвід «відкритої інтерпретації»

1. *Оніщенко О.І. Іконологічний метод Е.Панофські: досвід комплексного аналізу// Оніщенко О.І. Художня творчість: проект некласичної естетики: монографія. – К., 2001. С.31-41.*
2. *Петрова О. «Комедія» Данте Аліг'єрі. Мистецький коментар XIV – XX століть. К., 2009.*
3. *Петрова О. Третє Око. Мистецькі студії. 2015// Петрова О. Третє Око: Мистецькі студії: моног.зб.ст. – К, 2015.*
4. *Свідзинський А. Синергетична концепція культури. Луцьк, 2008, 696 с.*

Тема 9. Релятивістська методологія Н.Бурріо у просторі сучасних мистецьких практик

1. *Сирбу Г. Творчі тандеми у художній культурі другої половини XX- початку XXI століть крізь реляційну методологію Ніколя Бурріо. Науковий журнал «Fine Art and Culture Studies» (Волинський національний університет імені Лесі Українки), випуск № 5, розділ «Культурологія», 2024, с.198-208.*
2. *Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: – монографія. - К.: 2012.*
3. *Тормахова А. Медіа-технології та science-art у контексті сучасних мистецьких практик //Українські культурологічні студії. – Випуск 1(6), 2020. – С. 98 – 101.*
4. *Тормахова А. Перформатизм Рауля Ешельмана: концептуалізація соціокультурних практик// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2014. – № 4. – С.33-42.*
5. *Чібалашвілі А. Моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики XX століття //Культурологічна думка: щорічник наук. праць. - №5. – 2012. – С. 42 – 48.*

Тема 10. Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства

1. *Горбачов Д. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія/ Д.Горбачов. – К., 2005. – 384 с.*
2. *Миленська Г. Культуротворчий потенціал теоретичної спадщини Г.Е.Лессінга: монографія. – К., 2013. – 312 с.*
3. *Оніщенко О. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О.Уайльд, Т.Манн, А.Франс, І.Франко, С.Цвейг): монографія. – К.: 2011.*

4. *Оніщенко О. «Тандем» як активізатор культуротворення: досвід французької гуманістики другої половини XIX століття//Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 30. – К.: 2022. – С.64 –70.5*
5. *Станіславська К. Аудіовізуальний контрапункт: спроба класифікації//Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. - Випуск 30. – К.: 2022. – С.47 –54.*

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі

За результатами поточного контролю та самостійна роботи												Сума балів
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	...	Tn	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)

60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Інформаційні ресурси

Тема лекції 1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання

План лекції

У лекції акцентується увага на потенціалі міждисциплінарного підходу, що, значною мірою, вплинув на динаміку гуманітарних процесів сьогодення. Артикулюючи на його особливій ролі у контексті руху постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм, водночас, підкреслюється, що активізація міждисциплінарних процесів відбулася в умовах другої половини – першої половини ХХ століття.
Наразі робить особливий наголос, що і пошуки, які розгорнулися в означений період, були активізовані двома чинниками – «біографічним методом» і теоретико-практичним паритетом.
Характеризуючи сутнісні ознаки «біографічного методу» Ш.-О.Сент-Бьова, підкреслюється вплив на теоретичні орієнтири французького естетика і літературознавця, зокрема, видатної праці Дж.Вазарі «Життєпис видатних скульпторів, живописців та зодчих». Принагідно зазначається, що «біографічний метод» спричинив дискусії у царині гуманітарного знання і виокремлюється вельми резонансна концепція М.Пруста, оприлюднена у його праці «Проти Сент-Бьова».
Проблематика лекції спонукає презентувати доробок сучасних українських науковців, на теренах «біографічного методу» - О.Валевський, Л.Дабло, Т.Добіна, Н.Жукова, В.Менжулін, Г.Миленка, С.Холодинська та ін.
Аргументація потенціалу міждисциплінарного підходу актуалізує особливий наголос на феномені теоретико-практичного паритету, що зумовлює персоналізацію, яка, своєю чергою, дозволить реконструювати своєрідну логіку руху від, наприклад, постаті Г.Е.Лессінга, Ш.Бодлера, О.Уайльда, Т.Манна, представників авангардизму до сучасних дослідників, котрі органічно кооптують свої теоретичні розвідки у площину мистецької практики, реалізуючи себе кураторами мистецьких проєктів.

Тема лекції 2. Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів.

План лекції

У лекції характеризується теоретичне поле «Філософії мистецтва» Ф.В Шеллінга, основні положення якої були презентовані німецьким ученим у форматі конспекту лекцій,
проте, зважаючи на широкий резонанс ідей ученого у контексті інших навчальних дисциплін, передусім – «Філософії» та «Естетики», увага зосереджується на концепції «Філософії мистецтва», презентованої французьким естетиком І.Теном, що не набула такого широкого резонансу на гуманітарних теренах порівняно з роздумами Ф.В.Шеллінга, проте відкриває неабиякі можливості для реалізації мистецтвознавчих досліджень.
Означена праця є показовою, оскільки свідчить про певну зміну орієнтирів І.Тена і його відверте тяжіння у площину «концептуального перехрестя»: психологічного, естетичного та етичного.
Це черговий раз дає підстави артикулювати на потенціалі міждисциплінарного підходу, що все активніше «працює» у царині гуманітарного знання.
У процесі викладу матеріалу акцентується факт активізації процесу кооптації філософських ідей у «мистецьку проблематику», що, значною мірою, пов'язано з постаттю Ф.Ніцше. Наразі особливий наголос робиться на двох працях німецького філософа «Народження трагедії з духу музики» та «Людське, занадто людське», які розширюють кордони дослідження видової специфіки мистецтва, але, насамперед – феномена художньої творчості.
Також проблематика лекції актуалізує презентацію дискурсу геніальності, що був здійснений провідними європейськими філософами в різні періоди гуманітарного поступу.
Особливе місце у контексті даної лекції посідає концепція «біографічного повороту», презентована сучасним українським філософом В.Менжуліним, що відбиває специфіку теоретичних орієнтирів у філософському полі сьогодення.

Тема лекції 3. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

План лекції

У лекції артикулюється особливий статус естетики як метатеорії мистецтва і художньої творчості і підкреслюється факт кооптації її понятійно-категоріального апарату у мистецтвознавчу площину. Також, в оглядовому форматі, характеризується «концептуальне перехрестя» проблематики естетики і мистецтвознавства в історичній динаміці їх руху.
У процесі викладу матеріалу наголос робиться на презентації теоретичних орієнтирів М.Каєма, Ф.Овербека, Дж.Р'юскіна, М.Дессуара, Е.Суріо та ін., що висвітлювали місце мистецької проблематики в структурі естетичної науки.
Значну увагу у лекції зосереджено на потенціалі теоретико-практичного паритету в динаміці естетико-мистецтвознавчого дискурсу і виокремлюється персоналія Ф.д'Обіньяка та його трактат «Практика театру» (1657), що може вважатися своєрідним підмурівком означеної проблеми. Характеризуючи її наступні етапи в історії гуманітарного поступу, підкреслюється роль Л.да Вінчі, Г.-Е.Лессінга, Й.-В.Гете, Ф.-М.Вольтера, Д.Дідро, О.Вайльда, І.Франка, М.Семенка та ін.. видатних теоретиків і практиків мистецтва.
Презентуючи потенціал естетико-мистецтвознавчих орієнтирів, виокремлюються два важливі поняття, які пов'язані і з психологічним виміром – «сугестія» і «емпатія», що набувають особливого значення в умовах сьогодення, активізуючи процес діалогізації

у царині «твор мистецтва» – «реципієнт».

Тема лекції 4. Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

План лекції

У лекції артикулюється особлива роль етичного виміру у реалізації мистецтвознавчих досліджень, оскільки етичний сегмент посідає значне місце у практиці мистецтва, що зумовлено природою художньої творчості.
Це актуалізує наголос на феномені «моральних провокацій» у мистецтві від доби Античності до його реалізації у сучасних культурних практиках.
Звернення до проблеми «моральних провокацій» спонукає до застосування персоналізованого підходу, що дозволяє конкретизувати увагу аспірантів на специфіці творчих орієнтирів Г. де Мопассана, Е.Золя, братів Гонкур, С.Цвейга, В.Винниченка та ін. До того ж наголошується, що «моральні провокації», значною мірою, стимулювали виникнення низки художніх напрямів, передусім – експресіонізму, а також продовжують наснажувати сучасні мистецькі експерименти у царині метамодернізму.
Характеризуючи специфіку «концептуального перехрестя» етики і мистецтвознавства, виокремлюється праця Ж.Марітена «Відповідальність митця», акцентується увага на небезпеці «вседозволеності» у царині художньої творчості, що особливо актуалізує роль «естетичного смаку».
Зважаючи на концептуальну спрямованість лекції, значний наголос робиться на питанні «професійної етики митця», що є сегментом загально гуманітарної проблеми «професійної етики», проте природно має свою специфіку, яка конкретизується на етико-мистецтвознавчому перетині.

Тема лекції 5. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

План лекції

У лекції підкреслюється концептуальний і понятійний перетин психології та мистецтвознавства у царині дослідження проблем «вроджені здібності», обдарованість, талант, геніальність та ін.
Особливе місце у цьому контексті посідає питання «творча особистість» і феномен спадковості, що обґрунтовується на конкретних прикладах, зокрема: О.Ренуар – Ж.Ренуар та Т.Манн – К.Манн.
Значна увага у процесі викладання лекційного матеріалу зосереджується на явищі ідентифікації, яке посідає важливе місце і у психологічній, і мистецтвознавчій проблематиці.
До того ж метою лекції є висвітлення таких важливих сегментів як уява і фантазія, що, так само, є предметом дослідження і у царині психології, і мистецтвознавства.
Взаємозв'язок психології і мистецтвознавства актуалізує залучення потенціалу не тільки «позитивної», але й «негативної» психології і, зокрема, загальну характеристику резонансних теорій Ч.Ломброзо, Е.Кречмера М.Нордау, З.Фрейда, К.Г.Юнга та ін..
В оглядовому форматі «концептуальне перехрестя» психології та мистецтвознавства актуалізує звернення до проблеми стимулів художньої творчості, що відкриває неабиякі можливості для всебічного дослідження цього складного і багатоаспектного феномена.

Тема лекції 6. Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

План лекції

У лекції підкреслюється, що входження культурології у простір гуманітарного знання відбулося фактично тільки у XX столітті.
У процесі викладу матеріалу наголошується, що хоча понятійно-категоріальний апарат культурології, певною мірою, перебуває у стадії становлення, неабиякого значення набуває його взаємодія з різними гуманітарними науками, зокрема – мистецтвознавством. Це актуалізує становлення проблеми «мистецтво в контексті культури», що є багатоаспектною і багаторівневою та стимулює входження у мистецтвознавчий контекст поняття «транскультурне».
Увага у цьому зв'язку зосереджується на українському мистецтвознавчо-культурологічному дискурсі та визначенні його найбільш показових тенденцій, які, зокрема, отожденоються з іменами Н.Владимирової, П.Герчанівської, Л.Кияновської, Т.Кривошеї, В.Личковаха, Г.Миленької, І.Петрової, К.Станіславської та ін.
Аналіз культурологічного сегменту в мистецтвознавчих дослідженнях спонукає зосередження уваги на динаміці руху: модернізм – постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм, що відкриває можливість розглянути закономірності культуротворчого поступу кінця XIX – перших десятиліть XXI ст.

Тема лекції 7. Мистецтвознавчі студії Е.Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу

План лекції

У лекції підкреслюється значний внесок спадщини Е.Гомбріха у європейський гуманітарний контекст і особливо виокремлюється праця дослідника «Історія мистецтва», що показовим чином демонструє потенціал міждисциплінарного підходу.

Зважаючи на значний резонанс цієї розвідки, саме на ній зосереджується основна увага, дозволяючи в оглядовому форматі окреслити її основні положення. Так, підкреслюючи історичний і теоретичний паритет «Історії мистецтва», робиться наголос на домінуванні філософсько-естетичного підходу, який визначає специфіку концептуалізації матеріалу розвідки. Водночас, підкреслюється, що міждисциплінарна спрямованість монографії Е.Гомбріха зумовлює і наявність етичного виміру, який, зокрема, актуалізує введення у її концептуальний контекст «анатомічних студій» Л.да Вінчі. Принагідно підкреслюється, що специфіка презентації матеріалу дослідження може вважатися передвісником одного із засадних чинників метамодерністського дискурсу – історіопластичності.

Водночас у вкрай стислій формі розкривається сутність ще однієї відомої розвідки ученого – «Мистецтво та ілюзія. Про психологію живописного зображення», спрямованість якої висвітлює психологічний вимір міждисциплінарних орієнтирів дослідника.

Його витоки варто пов'язати з ранньою працею Е.Гомбріха – «Принципи карикатури», що, фактично, ґрунтувалася на психоаналітичних засадах, проте певні положення презентовані в ній дістали свого розвитку у процесі дослідження специфіки експресіонізму в монографії «Історія мистецтва».

Тема лекції 8. «Іконологічний метод» Е.Панофські: досвід «відкритої інтерпретації»

План лекції

У лекції дається стисла характеристика засадних положень «іконологічного методу»

Е.Панофські і, насамперед, його естетико-мистецтвознавча модель інтерпретації процесів доби Відродження.

Презентуючи матеріал, наголос робиться на трьох засадних етапах іконологічної системи, що стали підмурівком праці ученого «Досліди з іконології», і дається стисла характеристика кожного з них. Так, розкриваючи специфіку першого етапу, зазначається, що його метою є «схоплення» первинного змісту твору – насамперед йдеться про витвори образотворчого мистецтва – і, артикулюючи на чуттєвому початку, природно акцентується на потенціалі зору. Це дозволяє простежити певні паралелі з подібними поглядами, що були висловлені Л.да Вінчі на сторінках його «Трактату про живопис». Принагідно підкреслюється, що резонанс ідей Е.Панофські у гуманітарному полі, значною мірою, зумовлений його розвідкою «Ренесанс і «ренесанси» в мистецтві Заходу».

Другий етап іконологічного методу пов'язаний з історико-літературним аналізом сюжету та його співвіднесенням з формою твору і, зокрема, ґрунтується на важливому

чиннику творчого процесу – явищі традиції. Це, своєю чергою, актуалізує авторський формат дослідження класичної тріади, фундамент якої був закладений добою Відродження : традиція – спадкоємність – новаторство. Особливе місце у контексті другого етапу «іконологічного методу» посідає поняття інтенція, з яким доволі активно працює Е.Панофські.

Третім етапом є розкриття прихованих значень, що сприяє дешифруванню внутрішнього смислу художнього твору і його «символічних значень» (Е.Кассірер).

«Іконологічний метод» Е.Панофські мав і опонентів, і апологетів, проте вельми показовим видається зацікавлене ставлення до нього з боку практиків мистецтва, зокрема – французької письменниці та історика Є.Прюдом, котра, безпосередньо не посилаючись на його засадні положення, фактично, кооптувала «іконологічний метод» в образну структуру свого роману «Заповіт Тиціана».

Тема лекції 9. Релятивістська методологія Н.Бурріо у просторі сучасних мистецьких практик

План лекції

У лекції презентується діяльність Н.Бурріо – сучасного культуролога, філософа, мистецтвознавця, арт-куратора, що показовим чином доводить продуктивність міждисциплінарності і теоретико-практичного паритету. Характеризуючи специфіку теоретичних орієнтирів науковця, особлива увага акцентується на двох його концепціях, що дістали неабиякого резонансу у сучасному гуманітарному полі: анти-модерні і реляційній естетиці. Перша – актуалізує звернення до засадних положень метамодерністського дискурсу, спонукаючи до виявлення відмінностей та паралелей між ними, тоді як засади реляційної естетики – другої визначної концепції дослідника, що були позиціоновані на сторінках відповідної праці, яка має і іншу назву – «Естетика взаємодії», дістали теоретичного оформлення завдяки потужній практичній діяльності Н.Бурріо – його активній кураторській діяльності.

Характеризуючи арт-проекти, що були ним реалізовані, артикулюється їх різноплановість, що демонструють такі культурні акції, реалізовані Н.Бурріо як фестиваль «Венеційська бієнале» (1990) і художня виставка «Трафік» (1996) – «Музей сучасного мистецтва Бордо», що закладали фундамент реляційної методології.

У лекції підкреслюється, що спираючись на класичні мистецтвознавчі традиції, Н.Бурріо акцентує на існуванні потужного зв'язку між твором мистецтва і реципієнтом, позиціонуючи останнього як зацікавленого суб'єкта. Це дає підстави артикулювати, що в сучасних умовах іде активний процес пошуку нових смислів, який розширює можливості комунікації.

Своєрідним підсумком лекційного матеріалу є наголос, що реляційна методологія Н.Бурріо спрямована на презентацію сучасного мистецького руху як вияву ситуативності, сприяючи розширенню спектру естетичних вражень.

Тема лекції 10. Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства

План лекції

У лекції наголошується на факті активної інтеграції сучасного українського мистецтвознавства у концептуальний простір гуманітарного сьогодення і заважається, міждисциплінарний підхід, теоретико-практичний паритет і біографічний метод активно «працюють» у розвідках українських мистецтвознавців – музикознавців, фахівців в галузі образотворчого мистецтва, театрознавців, кінознавців – О.Зінкевич, В.Редя, М.Ржевська, К.Станіславська, О.Лагутенко, Н.Владимирова, М.Гринишина, Г.Миленька, М.Братерська-Дронь, І.Зубавіна, О.Мусієнко, Г.Чирков та ін.

Характеризуючи специфіку взаємодії мистецтвознавства з філософією, естетикою, психологією, етикою, зазначається, що останнім часом спостерігається активізація міждисциплінарного зв'язку на теренах мистецтвознавства і культурології.

«Культурологічний поворот» актуалізував загальну тенденцію «мистецтво в контексті культури», висвітлення якої відкриває неабиякі можливості для дослідницької діяльності, зважаючи на широту проблематики, що наразі відкривається.

Особливе увагу у контексті лекції посідає поняття «транскультурного», яка фіксує цілісність всіх сегментів, що формують культуру. Артикулювання транскультурного дає можливість всебічно розглянути логіку процесуального руху : модернізм – авангардизм – постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм, який у тому чи іншому ракурсі висвітлюється у розвідках українських мистецтвознавців.